

POSTANOWIENIE

Dnia 9 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z powództwa T. K.
przeciwko M. G.
o ustanowienie rozdzielności majątkowej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 9 grudnia 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 14 sierpnia 2019 r., sygn. akt XVII Ca (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od skarżącego na rzecz pozwanej kwotę 600 (sześćset)
złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powoda T. K. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 14 sierpnia 2019 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć. Oznacza to obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne.

Powołanie się zaś na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni.

Skarżący, wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, utożsamiając dwie pierwsze przesłanki, powołał się na „istotne zagadnienia prawne, wymagające wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów”, które wyłoniły się w następującej sytuacji procesowej. W niniejszej sprawie, której przedmiotem było ustanowienie rozdzielności majątkowej, sąd wydał wyrok, chociaż w innej sprawie tych samych stron został wydany z datą wcześniejszą wyrok rozwodowy, od którego strony wniosły apelację w zakresie innym niż dotyczącym przesłanek orzeczenia rozvodu określonych w art. 56 § 1 k.r.o., tj. trwałego i zupełnego rozkładu pożycia. Skarżący wniósł zatem o wyjaśnienie, czy sąd może wydać wyrok dotyczący rozdzielności majątkowej, ustalający tę rozdzielność na datę późniejszą od daty wyroku rozwodowego wprowadzie nieprawomocnego, ale niezaskarżonego co do przesłanek określonych w art. 56 § 1 k.r.o.

Oczywiste uzasadnienie skargi kasacyjnej skarżący oparł zaś na tym, że Sąd Okręgowy nie odniósł się do wydania wyroku rozwodowego z datą wcześniejszą niż wyroku ustalającego datę rozdzielności majątkowej, chociaż zarówno w apelacji jak i na rozprawie apelacyjnej pełnomocnik powoda zwracał na to uwagę, w tym na zakres zaskarżenia wyroku rozwodowego przez strony i sprzeczność tych wyroków w zakresie ustalenia daty rozdzielności majątkowej, co miało istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

Przesłanek tych skarżący jednak nie uzasadnił, a rolą Sądu Najwyższego nie jest domyślanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia SN z dnia 9 czerwca 2008 r., sygn. akt II UK 38/08 i z dnia 14 grudnia 2004 r., sygn. akt II CZ 142/04, obydwie nie publ.). Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem jest odrębną konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi kasacyjnej i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi argumentów na uzasadnienie podniesionych w nim twierdzeń (postanowienie SN z dnia 22 kwietnia

2015 r., sygn. akt IV CSK 613/14, www.sn.pl). Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania; oba te elementy muszą być przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, ponieważ mimo że argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia.

Sądy orzekające w niniejszej sprawie miały na uwadze to, że między stronami w trakcie postępowania toczyła się w Sądzie Okręgowym w K. sprawa o separację, a następnie o rozwód, zakończona nieprawomocnie rozwiązaniem ich małżeństwa z winy obu stron. W judykaturze uznano, że nie zasługuje na aprobatę pogląd, że orzeczenie rozwodu przed zamknięciem rozprawy w sprawie o ustanowienie rozdzielności majątkowej wyłącza uwzględnienie tego żądania z powodu utraty legitymacji przez dotychczasowego małżonka (wyrok SN z dnia 24 listopada 2017 r., sygn. akt I CSK 118/17, www.sn.pl). W sprawie tej Sąd Najwyższy, powołując się na wcześniejsze orzeczenia Sądu Najwyższego, wskazał, że w orzecznictwie ugruntowało się stanowisko dopuszczające orzeczenie o zniesieniu wspólności majątkowej z datą wsteczną, także po prawomocnym rozwiązaniu małżeństwa, jeżeli powództwo o zniesienie wspólności zostało wytoczone przed uprawomocnieniem się wyroku rozwodowego (zob. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1993 r., III CZP 151/93 nie publ. oraz z dnia 14 kwietnia 1994 r. III CZP 44/94, OSNC 1994, nr 10, poz. 190; uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 1996 r. III CZP 54/96, OSNC 1996, nr 10, poz. 130 oraz wyroki z dnia 11 grudnia 2008 r., II CSK 371/08, OSNC 2009, nr 12, poz. 171 i z dnia 24 lutego 2017 r., IV CSK 224/16, nie publ.).

Tym bardziej jest to możliwe, jeżeli wyrok rozwodowy nie był jeszcze prawomocny. Taka właśnie sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie. Zwrócić trzeba uwagę, że skarżący nie wykazał, że wyrok wydany w sprawie rozwodowej stał się w jakiegokolwiek części prawomocny. Jak zaś wynika

z odpowiedzi na skargę kasacyjną, wyrok w sprawie rozwodowej został zaskarżony w części dotyczącej rozstrzygnięcia o winie stron, a więc stanowiącej immanentną treść wyroku. Nie zachodzi zatem rozbieżność co do daty ustania wspólności majątkowej. Podnoszone w skardze kasacyjnej zagadnienie prawne nie ma więc znaczenia dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej.

Skarżący nie wykazał zatem istnienia zagadnienia prawnego, potrzeby wykładni przepisów prawa, ani naruszenia prawa, skutkującego oczywistym uzasadnieniem skargi w ustalonym stanie faktycznym. Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

jw